

Dr inż. Katarzyna Puchalska

Katedra Teorii Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Rzeszowski

Determinanty inwestycyjne i ich wpływ na zróżnicowanie przestrzenne napływu kapitału zagranicznego

WPROWADZENIE

Potencjały terytorialne regionów i ich zróżnicowanie mają decydujące znaczenie dla ich rozwoju gospodarczego. To dla nich została stworzona koncepcja spójności gospodarczej i społecznej zapisana w podstawowych celach Unii Europejskiej. Koncepcja zarówno wielosektorowa, jak i wielopoziomowa, którą można stosować na poziomie regionalnym, krajowym, międzynarodowym i europejskim [*Terytorialne...*, 2006, s. 23]. Polska jest krajem peryferyjnym, w którym coraz częściej angażuje się obcy kapitał. Kapitał, który może przyczynić się do rozwoju wielu regionów stając się tym samym ich siłą napędową w niwelowaniu dysproporcji gospodarczych, ale i mogący te dysproporcje pogłębić. Znaczące zainteresowanie inwestorów zagranicznych polską gospodarką zaobserwowano dopiero w latach dziewięćdziesiątych, kiedy rozpoczął się proces transformacji systemowej [Bojar, 2006, s. 53, 80]. Według danych Państwowej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych rekordowy napływ kapitału zagranicznego do Polski nastąpił dopiero w 2004 roku. Ośrodek badawczy Economist Intelligence Unit prognozuje, że inwestycje zagraniczne w Polsce powinny stopniowo wzrastać. Wzrost ten, jak prognozują ekonomiści, będzie zależny od warunków inwestycyjnych panujących w Polsce w kolejnych latach, stąd konieczne są działania zmierzające do poprawy klimatu inwestycyjnego.

Głównymi formami napływu kapitału zagranicznego do gospodarki i najbardziej pożądanymi są bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Według Międzynarodowego Funduszu Walutowego, bezpośrednia inwestycja zagraniczna to taka inwestycja, którą podejmuje się po to, aby uzyskać trwały wpływ na działalność przedsiębiorstwa w innym kraju. Jednak interpretacja ta wydaje się zbyt ogólna, natomiast bardziej precyzyjna jest definicja Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. W definicji tej bezpośrednie inwestycje zagraniczne określa się jako przedsięwzięcie, w którym określony

inwestor zagraniczny kontroluje co najmniej 10% udziałów lub akcji przedsiębiorstwa i posiada wobec niego plany długofalowe. Określenie „bezpośredni” wskazuje, że inwestor jest aktywny, czyli ma wpływ na działanie swojej firmy za granicą [Bojar, 2006, s. 16–17]. Przez inwestycje bezpośrednie rozumie się również międzynarodowe przepływy kapitału, w rezultacie których firma z jednego kraju tworzy lub rozszerza swoje filie w innym kraju [Michałków, 2003, s. 48]. Z zaprezentowanych powyżej interpretacji bezpośrednich inwestycji zagranicznych wynika, że jest to forma długoterminowej lokaty kapitału za granicą. Polega ona na zakładaniu od podstaw nowego przedsiębiorstwa, a także na zakupie lub rozbudowie całości bądź też części już istniejącej firmy. Oprócz bezpośrednich inwestycji zagranicznych istnieją także pośrednie inwestycje zagraniczne, zwane portfelowymi lub finansowymi [Bojar, 2006, s. 17–19]. Inwestycje portfelowe można określić jako długookresowe lokaty zagraniczne w papiery wartościowe danego kraju, głównie w akcje i obligacje przedsiębiorstw oraz towarzystw ubezpieczeniowych. Jest to wygodna forma lokowania kapitałów, nawet stosunkowo małych, przez inwestora, który nie prowadzi samodzielnie działalności za granicą, a współuczestniczy w zyskach przedsiębiorstwa [Michałków, 2003, s. 7]. Zarówno jedno, jak i drugie mają swoje determinanty, czyli zespoły czynników i uwarunkowań, które występują w otoczeniu przedsiębiorstwa, które zachęcają do podejmowania działalności na terenie danego kraju. Są to czynniki związane z sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstwa, jak również czynniki socjologiczno-psychologiczne [Buckley, 2002, s. 94].

Determinanty inwestycji napływających to czynniki lokalizacyjne w krajach przyjmujących, które w porównaniu z krajem macierzystym stwarzają potencjalne korzyści inwestorom zagranicznym. Wpływają one na wybór kraju przyjmującego i wyznaczają geograficzne kierunki napływu BIZ. J. Rymarczyk wyodrębnia trzy zasadnicze grupy determinantów określających napływ inwestycji do kraju przyjmującego [Rymarczyk, 2004, s. 214]:

- czynniki makrootoczenia (krajowe),
- czynniki otoczenia konkurencyjnego w kraju przyjmującym (branżowe),
- czynniki przedsiębiorstwa w kraju przyjmującym.

Determinanty makrootoczenia (krajowe) to ogólne czynniki, które wpływają na efektywność działalności podmiotów w kraju przyjmującym (polityczne, kulturowe, ekonomiczne, czy społeczne). Często w literaturze determinanty napływu kapitału zagranicznego nazywa się walorami lokalizacyjnymi, które to decydują o wyborze miejsca inwestycji. Ich jakość określa poziom atrakcyjności inwestycyjnej kraju, czy regionu. Ponadto niektóre

determinanty napływu inwestycji zagranicznych stanowią równocześnie czynniki międzynarodowej konkurencyjności gospodarki danego kraju [Sitek, 2000, s. 81].

W literaturze można również odnaleźć wiele teorii, które powstały jako próba odpowiedzi na pytanie, dlaczego inwestorzy lokują swój kapitał za granicą. Najczęściej dzieli się je na dwie grupy, tj. makroekonomiczne teorie inwestycji zagranicznych i mikroekonomiczne teorie inwestycji zagranicznych. Do najpopularniejszych makroekonomicznych koncepcji tłumaczących kreowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych należy zaliczyć: teorie obszarów walutowych, teorie kształtowania się pozycji inwestycyjnej na rynkach zagranicznych, teorię względnych przesunięć kosztów siły roboczej i kapitału.

Zasadniczą przesłanką teorii mikroekonomicznych jest zjawisko wykorzystania przez korporacje transnarodowe możliwości organizowania na szeroką skalę przepływu czynników produkcji w celu realizacji korzyści z tytułu niedoskonałości konkurencji. Najbardziej znane teorie mikroekonomiczne wyjaśniające powstawanie BIZ to: teoria przewagi własnościowej przedsiębiorstwa, teorie transakcji wewnętrznych, teorie lokalizacji inwestycji zagranicznych, czy stanowiąca syntezę wszystkich wymienionych powyżej eklektyczna teoria produkcji międzynarodowej zwana popularnie paradygmatem OLI (*Ownership, Location, Internalization*). Dokonuje ona dokładnej systematyzacji czynników determinujących bezpośrednie inwestycje zagraniczne dzieląc je na trzy grupy:

- specyficzne przewagi własnościowe,
- specyficzne przewagi lokalizacyjne,
- specyficzne przewagi internalizacji [Rymarczyk, 2006, s. 113].

KAPITAŁ ZAGRANICZNY W POLSCE I NA PODKARPACIU

Kształt obecnych uwarunkowań ekonomicznych i prawnych w dziedzinie funkcjonowania kapitału zagranicznego w Polsce jest efektem długiego procesu otwierania się gospodarki polskiej dla zagranicznych inwestorów, przyspieszonego radykalnie po roku 1990 [Chrupek, 1999, s. 91]. Transformacja systemowa stworzyła odpowiednie warunki w polskiej gospodarce dla działalności obcych przedsiębiorstw i inwestorów. Wstąpienie Polski do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz NATO, przynależność do WTO oraz integracja z Unią Europejską, a także członkostwo, zwiększyły dostęp zagranicznych inwestorów do polskiego rynku oraz ich zaufanie do trwałości transformacji i dobrych perspektyw działalności w Polsce [Zorska, 2002, s. 47]. Poza

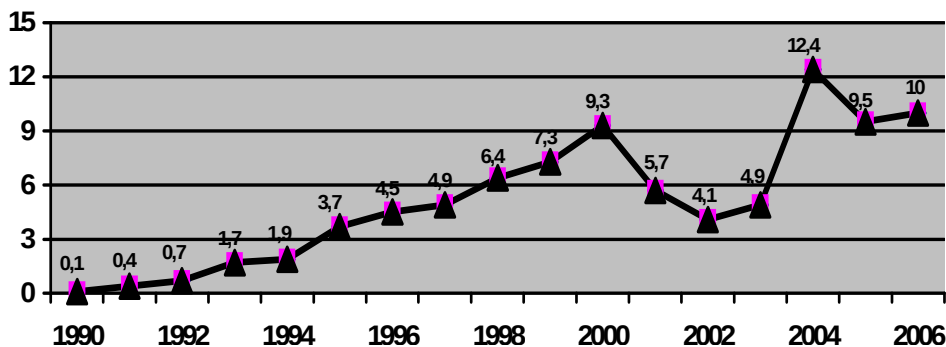
tym Polska stała się też atrakcyjnym miejscem lokowania inwestycji ze względu na bliskie sąsiedztwo z krajami WNP, ułatwiające dostęp do tamtejszych rynków zbytu [Białoń, Janczewska, 2004, s. 14].

W napływie kapitału zagranicznego do Polski można wyróżnić dwa okresy [Zorska, 2002, s. 56]:

- lata 1990–1994 odznaczające się niewielkim napływem kapitału zagranicznego, co było związane z początkową fazą transformacji systemowej, mankamentami sytuacji legislacyjnej, nieustabilizowaniem warunków makroekonomicznych, dokonującą się reorientacją stosunków gospodarczych z zagranicą, słabym początkiem procesów integracyjnych;
- lata 1995–2000, kiedy to nastąpił silniejszy wzrost napływu kapitału zagranicznego do czego przyczyniły się dobre efekty w zakresie transformowania i stabilizowania gospodarki, przyspieszenie prywatyzacji, intensyfikacja różnego rodzaju powiązań w regionie i z Zachodem.

Jednak w 2001 roku przyszło załamanie globalnej koniunktury gospodarczej, co wpłynęło na spadek napływu kapitału zagranicznego do naszego kraju. Dopiero poprawa globalnej sytuacji gospodarczej oraz przystąpienie naszego kraju do Unii Europejskiej przyczyniły się do ponownej eksplozji napływu inwestycji zagranicznych do Polski [Witul, 2007, s. 87–88].

Szacuje się, iż pełna skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce na koniec 2006 roku osiągnęła 87 mld USD. Rekordowy okazał się rok 2004, kiedy napływ kapitału zagranicznego osiągnął 12 mld USD [Witul, 2007, s. 87–88]. Całkowita wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych, jakie napłynęły do województwa podkarpackiego wynosi prawie 3 mln USD [Sobala-Gwosdz i inni, 2006, s. 12].

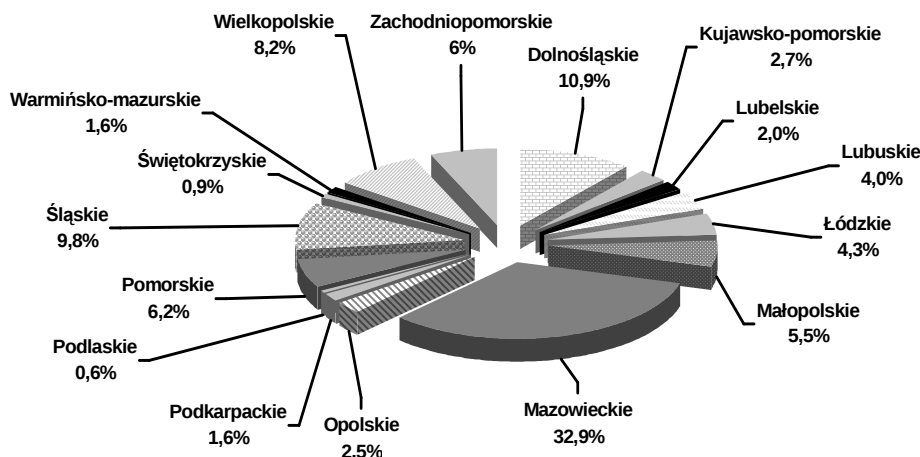

Wykres 1. Strumień napływu kapitału zagranicznego do Polski w latach 1990–2006 (mld USD)

Źródło: [Witul, 2007, s. 90].

Polskie województwa są silnie zróżnicowane pod względem obszaru, zaludnienia oraz potencjału gospodarczego, co powoduje, że kapitał zagraniczny rozmieszczony jest również bardzo nierównomiernie. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszą się obszary uprzemysłowione. Szczególnie silnie przyciągają inwestorów duże aglomeracje miejskie. Na ich korzyść przemawia dobra infrastruktura techniczna, dostępność komunikacyjna, bankowa, ubezpieczeniowa oraz wykwalifikowana kadra pracownicza [Skwierczyński, 2004, s. 97–101]. Miejskie aglomeracje najczęściej są ośrodkami napędzającymi rozwój gospodarczy regionu i to w nich skupia się obcy kapitał. Z kolei wysokie pozycje województw zachodnich jako miejsca lokalizacji BIZ wynikają z dużej aktywności inwestorów niemieckich, którzy chętniej inwestują w pobliżu swojej ojczyzny. Nie bez znaczenia dla przyciągania kapitału są regiony o historycznie uwarunkowanym bogactwie gospodarczym, na terenie, których działają atrakcyjne dla inwestora zagranicznego polskie zakłady.

Region podkarpacki, na tle innych województw, nie należy do najatrakcyjniejszych regionów kraju, z punktu widzenia inwestorów zagranicznych. Razem z województwami: podlaskim, świętokrzyskim, lubelskim i warmińsko-mazurskim stanowi tzw. ścianę wschodnią, w której kapitał zagraniczny jest najrzadziej lokowany [Bojar, 2006, s. 55]. Największym potencjałem atrakcyjności inwestycyjnej charakteryzują się województwa: mazowieckie, dolnośląskie i śląskie. Województwa te odznaczają się zdecydowanie wyższym poziomem rozwoju gospodarczego niż region podkarpacki. Wysoką atrakcyjność mają także województwa: wielkopolskie, zachodniopomorskie, pomorskie oraz małopolskie. Są to województwa charakteryzujące się rozwiniętym przemysłem, korzystnym położeniem geograficznym oraz dobrymi warunkami do podejmowania działalności [Gołąb, 2004, s. 123–124]. Procentowy udział województwa podkarpackiego w ogólnej liczbie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w roku 2005 wskazuje na znikomy, bo zaledwie 1,6-procentowy udział spółek z kapitałem zagranicznym na Podkarpaciu. Do końca 2005 roku województwo skupiało około 3% całości polskich inwestycji zagranicznych. Jest to jednak najwyższy poziom zaangażowania zagranicznych przedsiębiorców wśród regionów tzw. ściany wschodniej. Województwo podkarpackie na tle całego kraju charakteryzuje duży udział nakładów poniesionych przez największych inwestorów. Pięciu największych przedsiębiorców zagranicznych odpowiada za 1/3 wszystkich nakładów w regionie podkarpackim. Jest to wartość dwukrotnie wyższa niż średnia dla Polski. Prawie połowa inwestycji została dokonana przez dziesięciu największych inwestorów, podczas gdy w Polsce 1/4 [Sobala-Gwosdz i inni, 2006, s. 12–13].

Wykres 2. Procentowy udział spółek z udziałem kapitału zagranicznego w roku 2005 z podziałem na województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

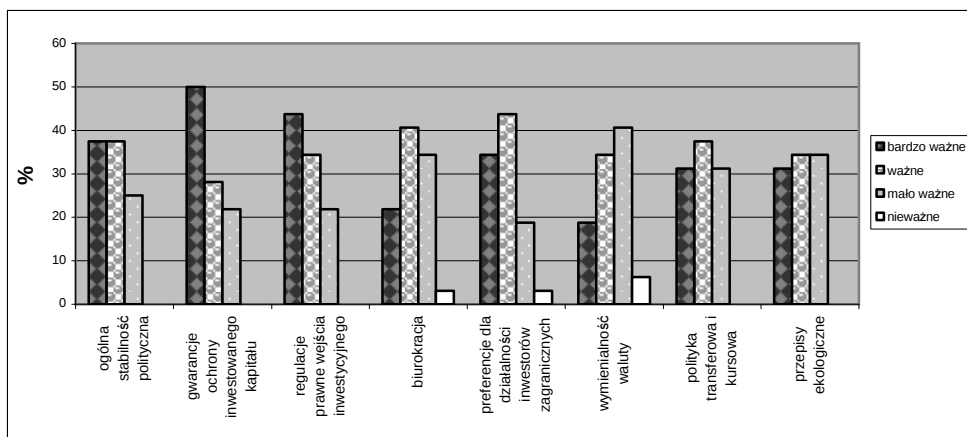
W analizowanym okresie udział inwestycji w nowe zakłady (*greenfield*) wynosił około 39% całości napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do województwa podkarpackiego. Nabycie akcji lub udziałów w istniejących przedsiębiorstwach w ramach procesu ich prywatyzacji pochłonęło 27% całkowitych nakładów inwestorów zagranicznych. Na przejęcia prywatnych podmiotów i zakładów przeznaczono około 13%, zaś na nakłady w firmach nabytych we wcześniejszych latach przypadło 22% [Sobala-Gwosdz i inni, 2006, s. 14].

OCENA DETERMINANTÓW ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Celem opracowania jest zaprezentowanie wybranych determinantów napływu kapitału zagranicznego. Analizę oparto na materiale źródłowym zebrany od 32 przedsiębiorstw działających na terenie miasta Rzeszowa oraz powiatu tarnobrzeskiego. Badane podmioty różniły się pod względem wielkości kraju pochodzenia kapitału oraz jego udziału w przedsiębiorstwie¹.

¹ Analiza podmiotów została dokonana w oparciu o kwestionariusz ankiety przygotowany w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych UR na potrzeby przygotowywanych prac magisterskich. Okres czasowy badań to rok 2006 i 2007.

Znaczna część podmiotów z kapitałem zagranicznym działających na analizowanym obszarze uznała, że spośród grupy czynników polityczno-prawnych najważniejsze są gwarancje ochrony inwestowanego kapitału – 50% oraz regulacje prawne wejścia inwestycyjnego – 43,7% (wykres 3). Za ważne czynniki zostały uznane preferencje udzielane inwestorom zagranicznym (43,7%) oraz wszechobecna i utrudniająca działalność gospodarczą biurokracja (40,6%). Same czynniki polityczno-prawne zostały przez respondentów uznane w 33,6% za bardzo ważne, w 36,3% za ważne, w 28,5% za mało ważne, a w 1,5% za nieważne.

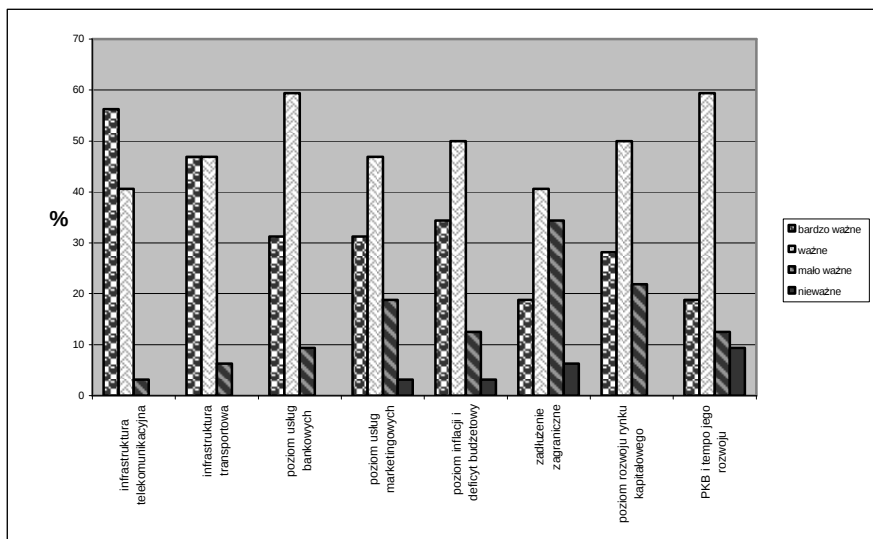

Wykres 3. Czynniki polityczno-prawne w decyzjach inwestorów zagranicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych n = 32 (rok 2006, 2007).

Według analizowanych podmiotów najważniejsze wśród czynników nazywanych ekonomicznymi są infrastruktura telekomunikacyjna – 56,2% i transportowa – 46,8% (wykres 4). Za ważne zostały uznane determinanty związane ze świadczeniem usług bankowych (ich poziomem) – 59,3% oraz PKB i tempo jego rozwoju – 59,3%. 34,4% badanych uznało za mało ważne w procesie alokacji kapitału zadłużenie zagraniczne w kraju napływu inwestycji.

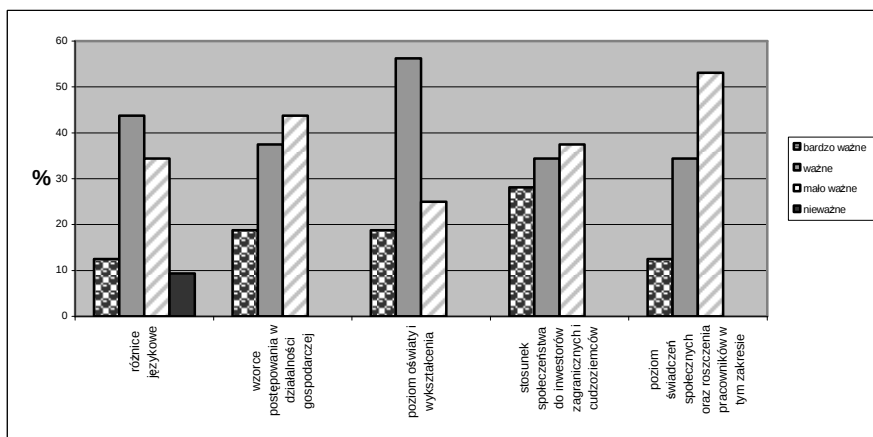
Ogólnie czynniki ekonomiczne zostały ocenione przez podmioty z kapitałem zagranicznym jako ważne – 49,2%, bardzo ważne – 33,2%, mało ważne – 14,8% i nieważne w 2,7%. Ostatnia grupa analizowanych czynników to determinanty społeczno-kulturowe, które w 41,2% zostały uznane za ważne, w 38,7% za mało ważne, w 18,1% za bardzo ważne i w 1,8% za nieważne. Wśród nich za bardzo ważny został uznany przez inwestorów poziom oświaty i wykształcenia – 56,2% (wykres 5). Za mało ważny czynnik wpływający na inwestycje został uznany poziom świadczeń społecznych oraz roszczenia pracowników w tym zakresie (53,1%).

Wykres 4. Czynniki ekonomiczne w decyzjach inwestorów zagranicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych n = 32 (rok 2006, 2007).

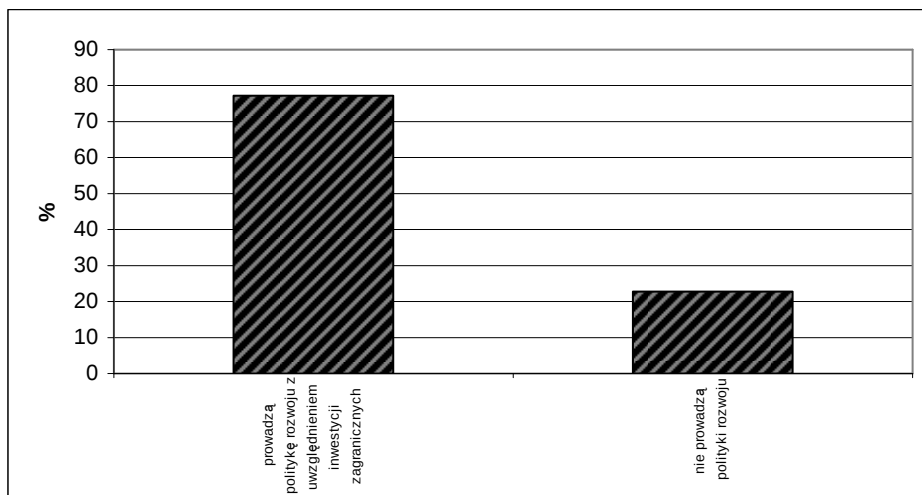
Poziom wykształcenia ludności w kraju, do którego napływa kapitał, jest bardzo ważnym determinantem inwestycji zagranicznych. Możliwość znalezienia w danym kraju wykształconych pracowników i specjalistów decyduje często o decyzji inwestora zagranicznego.

Wykres 5. Czynniki społeczno-kulturowe w decyzjach inwestorów zagranicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych n = 32 (rok 2006, 2007).

Nie bez znaczenia dla działalności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym ma polityka gospodarcza kraju, co potwierdza 68,6% badanych podmiotów. Polityka ta, jak również ogólna sytuacja polityczna kraju, może stanowić czynnik zachęcający, ale i zniechęcający potencjalnych inwestorów zagranicznych. Działania podejmowane przez władze lokalne aktywnie działające na swym terenie również mogą być czynnikiem decydującym o atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Oczekiwania inwestorów zagranicznych wobec tych władz dotyczą głównie udzielania ulg podatkowych, rozwijania infrastruktury technicznej oraz społecznej. Współpraca władz lokalnych z potencjalnymi inwestorami stwarza szanse rozwojowe zarówno zainteresowanych podmiotów, jak również docelowych miejsc inwestycji. W opinii 77,1% inwestorów władze lokalne prowadzą politykę rozwojową z uwzględnieniem inwestycji zagranicznych. Łącznikiem pomiędzy inwestorami zagranicznymi a władzami lokalnymi jest utworzona przez Polską Agencję Inwestycji i Inwestycji Zagranicznych instytucja COI – Regionalnych Centrów Obsługi Inwestorów, które mają na celu poprawę jakości usług regionów dla inwestorów zagranicznych. Mają również zapewnić dostęp do najnowszych informacji, ofert i podstawowych danych mikroekonomicznych niezbędnych przedsiębiorcy zagranicznemu do nawiązania współpracy z kapitałem lokalnym, czy rozpoczęcia nowej działalności od podstaw.

Wykres 6. Opinia respondentów na temat prowadzonej przez władze lokalne polityki rozwoju uwzględniającej inwestycje zagraniczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych n = 32 (rok 2006, 2007).

PODSUMOWANIE

Rozmieszczenie kapitału zagranicznego w Polsce jest nierównomierne. Firmy z kapitałem zagranicznym zlokalizowane są głównie w regionach rozwiniętych gospodarczo oraz w obrębie wielkich aglomeracji. Decydują o tym przede wszystkim gwarancje ochrony inwestowanego kapitału, dobra infrastruktura telekomunikacyjna, dostępność komunikacyjna i możliwość wykorzystania wykwalifikowanej kadry.

Kapitał zagraniczny bez wątpienia odgrywa ważną rolę w prowadzonym procesie transformacji polskiej gospodarki. Wypełnia nie tylko lukę w istniejących potrzebach kapitałowych, ale i przyczynia się do koniecznego podniesienia na wyższy poziom efektywności gospodarki Polski. Ważny jest także efekt dyfuzji nowoczesnych rozwiązań wykorzystywanych przez przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym w sferze metod i technik zarządzania. Zasilanie gospodarki Polski kapitałem zagranicznym w postaci inwestycji zagranicznych jest niewątpliwie jednym z ważnych czynników jej rozwoju. Stąd należałoby postulować tworzenie coraz korzystniejszego klimatu inwestycyjnego, zachęcającego inwestorów zagranicznych do lokowania tu wolnych kapitałów. Ważne jest przy tym identyfikowanie napotykanych przez nich barier. Rozpoznanie ich może być pomocne w określeniu niezbędnych kierunków działań dla ich likwidacji bądź ograniczenia. Podejmowanie tego typu działań staje się niezbędne dla utrzymania stopnia atrakcyjności i tworzenia warunków dla dalszego, przynajmniej równie intensywnego jak w ostatnich latach napływu kapitału z zagranicy.

LITERATURA

- Białoń L., Janczewska D., 2004, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce. Marketingowe metody oceny z perspektywy sektora*, Wyższa Szkoła Menedżerska SIG, Warszawa.
- Bojar E., 2006, *Doświadczenia wybranych regionów słabo rozwiniętych w wykorzystaniu bezpośrednich inwestycji zagranicznych i funduszy unijnych*, Wyd. Politechniki Lubelskiej, Lublin.
- Buckley A., 2002, *Inwestycje zagraniczne. Składniki wartości i ocena*, Wyd. PWN, Warszawa.
- Chrupek Z., 1999, *Stan zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce* [w:] *Kapitał zagraniczny w Polsce. Warunki działania*, red. Z. Sadowski, Wyd. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa.

- Gołąb M., 2004, *Wpływ inwestycji zagranicznych na rozwój regionalny Polski* [w:] *Kapitał zagraniczny. Wyzwania i szanse*, red. J. Michałków, Wyd. Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa.
- Michałków I., 2003, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w dobie globalizacji*, Wyd. Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa.
- Rymarczyk J., 2004, *Internacjonalizacja i globalizacja przedsiębiorstw*, Wyd. PWE, Warszawa.
- Rymarczyk J. (red.), 2006, *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, PWE, Warszawa.
- Sitek E., 2000, *Inwestycje bezpośrednie przedsiębiorstwa na rynku zagranicznym*, Wyd. Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa.
- Skwirczyński A., 2004, *Struktura napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w ujęciu przestrzennym* [w:] *Kapitał zagraniczny. Wyzwania i szanse*, red. I. Michałków, Wyd. Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa.
- Sobala-Gwosdz A., Działek J., Gwosdz K., Huculak M., Jarczewski W., Micek G., 2006, *Inwestycje zagraniczne w województwie podkarpackim do 2005 roku. Lista największych inwestycji zagranicznych w województwie podkarpackim*, Wyd. Centrum Inwestora Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Rzeszów.
- Terytorialne uwarunkowania konkurencyjności i spójności. Regionalna różnorodność Europy i jej potencjały. Trzeci raport syntetyczny ESPON, na podstawie wyników z jesieni 2006.
- Witul A., *Polska – inwestycyjny pepek Europy*, „Forbes” 02/2007.
- Zorska A., 2002, *Ekspansja inwestycyjna KMN w Polsce i jej wpływ na gospodarkę* [w:] *Korporacje międzynarodowe w Polsce. Wyzwania w dobie globalizacji i regionalizacji*, red. A. Zorska, Wyd. Difin, Warszawa.

Streszczenie

Polska jest krajem, w którym coraz częściej angażuje się obcy kapitał. Kapitał, który może przyczynić się do rozwoju wielu regionów stając się tym samym ich siłą napędową w niwelowaniu dysproporcji gospodarczych, ale i mogącym te dysproporcje pogłębić. Rozmieszczenie inwestycji zagranicznych Polsce jest bardzo nierównomierne. Najczęściej BIZ lokowane są w obszarach rozwiniętych gospodarczo i wielkich aglomeracjach miejskich. Determinanty makrootoczenia, czyli czynniki, które wpływają na efektywność działalności podmiotów w kraju przyjmującym (polityczne, kulturowe, ekonomiczne, czy społeczne) są ważne z punktu widzenia inwestora zagranicznego, gdyż są wyznacznikami w działaniach inwestycyjnych podmiotów. Za najważniejsze przedsiębiorstwa uznają: gwarancje ochrony inwestowanego kapitału, infrastrukturę telekomunikacyjną i transportową oraz poziom oświaty i wykształcenia społeczeństwa kraju napływu kapitału.

Investment Determinants and their Impact on Spatial Variety of Foreign Capital

Summary

Poland is a country in which more and more foreign capital is engaged. Capital that can contribute to the development of many regions, becomes their impulsion in leveling economical

disproportions, but also can intensify these disproportions. Location of foreign investments in Poland is very uneven. Predominatingly FDI are located in places which are economically developed and in big agglomerations. Macrosurroundings determinants, that are factors, which have an influence on working efficiency of subject in the country accepting (political, cultural, economical or social) are important from the point of view of foreign investor, because they are determinant in working investments of subject. For the most important things companies recognize: guarantee of protection invested capital, telecommunications and transportations infrastructure and the level of education in the society.